

Beleidsnotitie Ongewenste Omgangsvormen

Opgesteld door:

Jeroen Hensen

Mieke Emmen

Esther Akihary

Henri van Limpt

Inhoudsopgave

1.	Voorwoord	-----	3
2.	Inleiding	-----	3
3.	Uitgangspunt	-----	4
3.1	Intentieverklaring	-----	4
4.	Begripsbepalingen	-----	5
4.1	Intimidatie	-----	5
4.2	Agressie en geweld	-----	5
4.3	Discriminatie	-----	5
4.4	Pesten / Mobbing	-----	5
4.5	Seksuele intimidatie	-----	6
5.	Trajecten van aanpak van ongewenste omgangsvormen		7
5.1	Het informele traject, een melding	-----	7
5.2	Het formele traject, een klacht	-----	8
5.2.1.	Aanpak van ongewenst gedrag in de vorm van seksuele intimidatie		8
5.2.2.	Aanpak van ongewenst gedrag <u>anders</u> dan seksuele intimidatie		8
6.	Privacy		10
	Bijlage 1: Partijen die betrokken kunnen zijn bij ongewenst gedrag		11
	Bijlage 2: Overzicht van gebruikte sites en bijbehorende documenten		12

1. Voorwoord

Eindhoven Atletiek wil voor al haar leden en betrokkenen een sportieve en plezierige vereniging zijn. Daar waar veel mensen samen zijn en sporten, lopen in onderlinge verhoudingen dingen soms anders dan gewenst. Eindhoven Atletiek tolereert geen ongewenste omgangsvormen. In deze beleidsnotitie wordt beschreven hoe hier mee omgegaan wordt.

Omwille van de leesbaarheid is in deze notitie gekozen voor de 'hij'-vorm, waar ook 'zij' kan worden gelezen. Waar gerefereerd wordt aan 'leden', zijn alle personen bedoeld die direct verbonden zijn aan Eindhoven Atletiek. Dit zijn leden, trainers, coaches, juryleden, stafleden of anderen, die uit naam van de vereniging acteren.

Zowel de termen ongewenste omgangsvormen als ongewenst gedrag worden in deze notitie gebruikt en staan voor hetzelfde (zie verder Begripsbepalingen).

2. Inleiding

Bij Eindhoven Atletiek is zorg besteed aan de veiligheid, de gezondheid en het welzijn van de leden, trainers, coaches en andere stafleden verbonden aan Eindhoven Atletiek. Een onderdeel daarvan is het voorkómen van ongewenst gedrag. Dit vereist uiteraard een gezamenlijke inspanning waarbij iedereen binnen de vereniging zijn eigen verantwoordelijkheden heeft. Het bestuur is primair verantwoordelijk voor een gezonde sportomgeving en –sfeer en ieder lid is medeverantwoordelijk.

Voor iedereen die binnen de vereniging actief is, is het van belang problemen met betrekking tot ongewenst gedrag bespreekbaar te maken binnen de vereniging en het gevoel te hebben er niet alleen voor te staan. Dit geldt ook voor een eventuele veroorzaker / aangeklaagde.

Preventie van ongewenst gedrag is onlosmakelijk verbonden aan het beleid binnen de vereniging. Het informeren over (on-)gewenst gedrag is een belangrijk preventiemiddel. Het bestuur besteedt hier aandacht aan door:

- informatie over dit onderwerp te geven via posters, infoscherm en website;
- dit thema in overlegsituaties aan de orde te stellen;
- aandacht te besteden aan een hierop gerichte deskundigheidsbevordering van met name de vertrouwenscontactpersonen, trainers, coaches, leden van de geschillencommissie en bestuursleden;
- het opstellen van een beleid ongewenste omgangsvormen;
- het hebben van meerdere vertrouwenscontactpersonen, een vrouw en een man;
- het hebben van een geschillenprocedure;
- het hebben van een geschillencommissie;
- het aandacht geven aan dit onderwerp in het jaarverslag.

3. Uitgangspunt

Bij Eindhoven Atletiek moet iedere atleet, recreant, trainer of coach in een gezonde- en veilige omgeving kunnen sporten of trainen en zichzelf kunnen zijn. Gedrag of taalgebruik dat, door personen verbonden aan Eindhoven Atletiek als ongewenst of intimiderend wordt ervaren, is niet toegestaan. Indien nodig neemt het bestuur maatregelen, die kunnen variëren van een mondelinge waarschuwing tot roeyement, inclusief melding daarvan bij de Atletiekunie.

3.1. Intentieverklaring

Het beleid van het bestuur van Eindhoven Atletiek is gericht op het tot stand brengen en onderhouden van een sfeer waarin geen ruimte is voor vormen van ongewenst gedrag. Gebeurtenissen die daarop betrekking hebben, zullen snel opgepakt worden en indien nodig diepgaand worden onderzocht. De persoon of personen waarnaar onderzoek wordt gedaan, dienen op de hoogte te worden gesteld.

Geëigende en corrigerende maatregelen zullen door het bestuur worden genomen.

Tegen ieder lid dat zich schuldig maakt aan ongewenst gedrag of daartoe aanwijsbaar aanleiding geeft, worden disciplinaire maatregelen genomen, in het ergste geval leidend tot roeyement.

4. Begripsbepalingen

Onder ongewenst gedrag verstaan we binnen Eindhoven Atletiek alle vormen van intimidatie: agressie, geweld, discriminatie, fysiek geweld, pesten, seksuele intimidatie en andere vormen van (verbale) agressie.

Om te bepalen of er sprake is van ongewenst gedrag wordt niet uitgegaan van de bedoelingen van de veroorzaker, maar hoe het overkomt bij de persoon die het ondergaat. Mensen hebben het recht om zelf hun grenzen te trekken in de omgang met elkaar.

4.1. Intimidatie

Intimidatie is macht uitoefenen op een ander op een negatieve manier. Het gaat gepaard met machtsmisbruik en indoctrinatie. Intimiderend gedrag is bedoeld om de ander schade toe te brengen.

4.2. Agressie en geweld

Als er gesproken wordt over agressie en geweld, dan gaat het om voorvallen waarbij een lid psychisch en/of fysiek, verbaal of non-verbaal wordt lastiggevallen, bedreigd of aangevallen, onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met het verrichten van de atletieksport. Er zijn vier vormen van agressie en geweld:

- verbaal: schelden, schreeuwen, treiteren en beledigen;
- non-verbaal: negeren, treiteren, uitsluiten, mimiek;
- psychisch: lastig vallen, onder druk zetten, manipuleren, bedreigen met fysiek geweld en irriteren;
- fysiek: schoppen, slaan, bijten, vastgrijpen en klemzetten, tegen iemand aandrukken, vasthouden, expres naar je toetrekken.

4.3. Discriminatie

Onder discriminatie wordt verstaan: elke vorm en uiting van onderscheid, uitsluiting, beperking of voorkeur op grond van geslacht, leeftijd, handicap, ras, godsdienst, levensovertuiging, seksuele geaardheid, herkomst of positie, die tot doel of gevolg heeft om de gelijke behandeling van leden aan te tasten of teniet te doen.

4.4. Pesten/Mobbing

Bij pesten gaat het om vijandig, vernederend of intimiderend gedrag, dat steeds gericht is op dezelfde persoon. Het gebeurt vaak en gedurende langere tijd. De persoon die het doelwit is kan zich er niet effectief meer tegen verweren. Dit kan ook via een indirecte weg (computer) plaatsvinden. Er worden zeven hoofdvormen van pesten onderscheiden:

- sociaal isoleren
- sporten onaangenaam of onmogelijk maken
- bespotten
- roddelen
- geruchten verspreiden
- dreigementen
- lichamelijk geweld

4.5. Seksuele intimidatie

Onder seksuele intimidatie wordt verstaan: *enige vorm van ongewenst verbaal, non-verbaal of fysiek gedrag met een seksuele connotatie (duiding) dat als doel of gevolg heeft dat de waardigheid van de persoon wordt aangetast, in het bijzonder wanneer een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende situatie wordt gecreëerd.*

Kort samengevat kan gezegd worden dat seksuele intimidatie staat voor allerlei vormen van seksueel getinte aandacht die ongewenst, eenzijdig en opgelegd is. Het kan hierbij gaan om:

- Niet functionele of ongewenste aanrakingen (bv masseren waar het niet nodig is bij een blessure);
- Voortdurende opmerkingen over het uiterlijk of seksuele geaardheid;
- Dubbelzinnige opmerkingen of gebaren en ondubbelzinnige opmerkingen van seksuele aard;
- Een bepaalde manier van kijken en/of nafluiten;
- (poging tot) aanranding of verkrachting;
- Langdurig seksueel misbruik;
- Iemand belagen met seksueel getinte e-mail of via chat of verspreiden van digitaal materiaal (filmpjes of foto's);
- Grooming: hierbij gaat het over langdurige trajecten waarbij kinderen bevriend raken met een volwassene waarna er op een moment misbruik plaatsvindt.

5. Trajecten van aanpak van ongewenste omgangsvormen

Ongewenste omgangsvormen kunnen aangepakt worden in een *informeel*- en formeel traject. Bij het formele traject is er een onderscheid tussen (een vermoeden van) seksuele intimidatie en ander ongewenst gedrag.

5.1 Het informele traject, een melding

Bij het informele traject beoogt de vereniging te komen tot een, voor de melder, bevredigende oplossing (doel het ongewenste gedrag te doen stoppen), zonder tussenkomst van een [VCP van de Atletiekunie](#), [het Centrum Veilige Sport Nederland](#) en/of het [Instituut Sportrechtspraak](#).

De VCP van Eindhoven Atletiek speelt hierin een aansturende rol. Naar aanleiding van wat bij de VCP gemeld wordt, wordt de betrokkene geïnformeerd over mogelijke vervolgstappen. Ook wordt de melding (anoniem) gerapporteerd aan het bestuur. Wanneer de VCP rapporteert aan het bestuur n.a.v. een contact is het bestuur vrij om hier wel of niet iets mee te doen (tenzij veiligheid in het geding is). Er zijn dan diverse manieren waarop het bestuur het ongewenst gedrag kan aanpakken.

- **Probeer onderling een oplossing te zoeken.** Probeer onderlinge problemen in eerste instantie samen op te lossen. Het komt vaak voor dat iemand niet beseft dat zijn gedrag als ongewenst ervaren wordt. Als diegene rechtstreeks op zijn gedrag wordt aangesproken, is dat vaak al voldoende om aan het gedrag een einde te maken.
- **Contact met de trainer of coach.** Neem contact op met een trainer of coach. Praat er in ieder geval over, bij voorkeur op korte termijn, om te voorkomen dat het erger wordt.
- **Inzetten van een vertrouwenspersoon.** Een lid kan begeleid worden door een vertrouwenspersoon. Dit is iemand anders dan een vertrouwenscontact persoon (VCP). Een VCP is er voor alle partijen, bespreekt de opties en moet rapporteren aan het bestuur. Een vertrouwenspersoon is er voor de aanzet naar een dialoog tussen melder en veroorzaker. Het kan meerdere gesprekken omvatten. De vertrouwenspersoon lost een probleem niet op maar adviseert, begeleidt en ondersteunt in de dialoog tussen melder en veroorzaker. De vertrouwenspersoon is gehouden aan geheimhouding. De vertrouwenspersoon doet niets zonder toestemming en medeweten van de melder. Na de eerste opvang van de melder kan de vertrouwenspersoon:
 - samen met de melder analyseren wat er precies aan de hand is, wat deze al heeft ondernomen en wat er verder nog te doen valt;
 - zoeken naar een informele oplossing bijvoorbeeld via bemiddeling/dialoog;
 - adviseren over het indienen van een formele klacht;
 - begeleiden van de dialoog van de melder met de veroorzaker;
 - eventueel verwijzen naar professionele hulpverlening;
 - nazorg geven.

Ook als langs informele weg een bevredigende oplossing is gevonden, behoudt het lid het recht alsnog een officiële klacht in te dienen.

5.2 Het formele traject, een klacht

5.2.1. Aanpak van ongewenst gedrag in de vorm van seksuele intimidatie

Als de melding van het ervaren ongewenste gedrag niet in de informele sfeer en niet met hulp van een vertrouwenspersoon kan worden opgelost, kan de melder kiezen voor het formele traject en een officiële klacht indienen bij het bestuur.

Wanneer er een klacht bij het bestuur ingediend wordt, moet het bestuur er iets mee doen. Als het om seksuele intimidatie gaat, vindt er vanuit het bestuur altijd overleg plaats met een [VCP van de Atletiekunie](#) of het [Centrum Veilige Sport Nederland](#). Samen wordt er naar een plan van aanpak gekeken.

Meldplicht en gedragsregels rondom seksuele intimidatie

Sinds 1 april 2019 zijn alle bestuurders en begeleiders (denk aan trainers, coaches en verzorgers zoals fysiotherapeuten) verplicht om incidenten van seksuele intimidatie en grensoverschrijdend gedrag te melden aan een [VCP van de Atletiekunie](#) of het [Centrum Veilige Sport Nederland](#).

Grensoverschrijdend gedrag kent tal van gradaties en de ernst van een incident kan verschillend ingeschat worden. Om die reden is het van belang gedragsregels voor begeleiders in de sport te hanteren. Grensoverschrijdend gedrag kan daarmee gedefinieerd worden als gedrag dat een overschrijding inhoudt van deze gedragsregels. Grensoverschrijdend gedrag komt niet alleen voor in de relatie tussen begeleider en sporter, maar ook tussen sporters onderling. Ook voor sporters gelden dus gedragsregels.

Gedragsregels voor begeleiders vind je [hier](#).

Gedragsregels voor sporters onderling vind je [hier](#).

Aanspreken op ongewenst gedrag bij constatering is noodzakelijk en het melden van incidenten is een plicht. Hiervoor zijn de volgende routes:

- **Sporters en begeleiders**
kunnen incidenten melden bij een VCP van Eindhoven Atletiek.
- **VCP van Eindhoven Atletiek**
kan incidenten melden bij het bestuur van Eindhoven Atletiek.
- **Het bestuur van Eindhoven Atletiek**
kan incidenten melden bij een VCP van de Atletiekunie of bij het Centrum Veilige Sport Nederland.

[Infographic](#) wat te doen bij melding van (een vermoeden van) seksuele intimidatie.

5.2.2. Aanpak van ongewenst gedrag anders dan seksuele intimidatie

Als het ervaren ongewenste gedrag niet in de informele sfeer en niet met hulp van een vertrouwenspersoon kan worden opgelost, kan de melder kiezen voor het formele traject en een officiële klacht indien bij het bestuur.

Wanneer er een klacht bij het bestuur ingediend wordt, moet het bestuur er iets mee doen. Indien het niet om seksuele intimidatie gaat, schakelt het bestuur de onafhankelijke interne geschillencommissie in.

Procedure voor de geschillencommissie

Eindhoven Atletiek maakt gebruik van een interne geschillencommissie. De interne geschillencommissie dient onafhankelijk van de vereniging en onpartijdig te functioneren. De geschillencommissie mag geen belemmering ondervinden vanwege binding met betrokken partijen en het bestuur. De geschillencommissie dient over voldoende (juridische) kennis en praktische vaardigheden te beschikken om een klacht te onderzoeken en tot een weloverwogen advies naar het bestuur te komen.

De interne geschillencommissie

Om aan het criterium van onafhankelijkheid en onpartijdigheid te voldoen wordt de interne geschillencommissie samengesteld uit:

- een voorzitter die geen relatie heeft met het bestuur;
- twee ter zake kundigen waarvan er één juridisch onderlegd is;
- de geschillencommissie is bevoegd om een eigen objectief onderzoek in te stellen naar de klacht en het bestuur van advies te dienen.

De procedure bij een klacht

De klacht bevat in ieder geval:

- de omschrijving van het als ongewenst ervaren gedrag;
- de naam en het adres van de klager;
- datum van indiening;
- de naam/namen van de aangeklaagde(n);
- het tijdvak waarin het ongewenste gedrag is voorgekomen.

Na ontvangst van de klacht wordt bepaald of deze ontvankelijk is of niet. Indien de klacht niet ontvankelijk is, wordt de klacht niet door de geschillencommissie in behandeling genomen. De klager ontvangt deze beslissing uiterlijk binnen 4 weken na indiening van de klacht schriftelijk en met redenen omkleed. Bij ontvankelijkheid van de klacht wordt de geschillenprocedure gevolgd.

Na ontvangst van de klacht deelt de geschillencommissie de klager en beklaagde binnen 14 dagen schriftelijk mee dat zij de klacht onderzoekt en informeert zij betrokkenen over te volgen procedure. De geschillencommissie onderzoekt de klacht door klager, eventuele getuigen en beklaagde apart te horen binnen 4 weken na ontvangst van de klacht. Indien de beklaagde weigert te worden gehoord, zal de geschillencommissie betrokkene per aangetekend schrijven de klacht bekend maken en hem/haar uitnodigen daarop alsnog schriftelijk of mondeling te reageren binnen een termijn van één week. Mocht beklaagde dit niet doen, dan zet de geschillencommissie haar onderzoek voort zonder rekening met de toelichting van de beklaagde te (kunnen) houden. Mocht er na de eerste ronde van hoor en wederhoor aanleiding zijn om meer verduidelijking, dan kan een tweede ronde ingelast worden. Hieruit zal dan een advies komen naar het bestuur van Eindhoven Atletiek.

De geschillencommissie maakt afzonderlijke verslagen die niet openbaar gemaakt worden en de klager/beklaagde wordt gevraagd het betreffende verslag te ondertekenen.

Het advies van de geschillencommissie

De geschillencommissie beraadslaagt en beslist achter gesloten deuren over het advies en rapporteert haar bevindingen schriftelijk aan het bestuur binnen 4 weken na de laatste hoorzitting. Het schriftelijke advies aan klager/beklaagde en bestuur bevat een gemotiveerd oordeel over het al dan niet gegrond zijn van de klacht. In het advies kan tevens een aanbeveling gedaan worden over de door het bestuur te treffen preventieve of structurele maatregelen.

6. Privacy

Alle persoonsgegevens, die in het kader van deze beleidsnotitie worden vastgelegd door de VCP, de geschillencommissie(s) en/of VCP van NOC/NSF, worden behandeld volgens de AVG.

Bijlage 1: Partijen die betrokken kunnen zijn bij ongewenst gedrag

Bestuur: het bestuur van Eindhoven Atletiek

Lid: degene die actief verbonden is aan Eindhoven Atletiek, inclusief degene die als stagiaire of anderszins daar actief is (derden) binnen de vereniging of in opdracht van de vereniging acteert

Melder: degene die deel uitmaakt van Eindhoven Atletiek dan wel een derde, die een melding doet bij de trainer/coach, de vertrouwenscontactpersoon of het bestuur

Veroorzaker: degene die gedrag vertoont dat door een lid als ongewenst wordt ervaren

Klager: degene die een officiële klacht indient bij de geschillencommissie

Aangeklaagde: degene die deel uitmaakt van Eindhoven Atletiek tegen wie een klacht met betrekking tot ongewenst gedrag is ingediend bij de geschillencommissie

Vertrouwenscontactpersoon: functionaris, een lid van Eindhoven Atletiek en benoemd in die rol, tot wie het lid, dat wordt geconfronteerd met ongewenst gedrag, zich in de eerste plaats kan wenden voor eerste opvang en het bespreken van vervolgstappen. Voor [meer informatie](#)

Vertrouwenscontactpersoon van Atletiekunie: functionaris tot wie het bestuur zich indien nodig kan wenden voor advies en ondersteuning, eventueel ondersteund door de VCP van Eindhoven Atletiek. Voor [meer informatie](#)

Vertrouwenspersoon: functionaris, een lid van Eindhoven Atletiek en benoemd in die rol, tot wie het lid op verwijzing van het bestuur, zich kan wenden voor advies, ondersteuning en begeleiding

Centrum Veilige Sport Nederland: dit is één van de meldpunten in de sport naast het bestuur van de vereniging en de eigen sportbond. Het is een kenniscentrum voor sportverenigingen en bonden, het maakt beleid, geeft advies en voorlichting en helpt met preventie en bij incidenten. Voor [meer informatie](#)

Geschillencommissie: interne commissie bestaande uit een onafhankelijke voorzitter en twee deskundigen, waarvan één jurist, belast met het onderzoek van ingediende klachten met betrekking tot ongewenst gedrag. Rapporteert en adviseert hieromtrent aan het bestuur

Het Instituut Sportrechtspraak: Het Instituut Sportrechtspraak spreekt door middel van een overeenkomst van opdracht recht in naam van, ten behoeve van en voor rekening en risico van aangesloten sportorganisaties. Door deze primaire taak, heeft het instituut zich ontwikkeld tot een kennisinstituut op het gebied van (sport)tuchtrecht. Voor [meer informatie](#)

Bijlage 2: Overzicht van gebruikte sites en bijbehorende documenten.

Beschrijving van de werkwijze van de VCP: <https://sportopleidingen.nl/media/1094/protocol-sociaal-veilige-sportomgeving-tbv-seksuele-intimidatie.pdf>

Beschrijving VCP van de Atletiekunie: <https://www.atletiekunie.nl/kenniscentrum/bestuurder-en-commissielid/veilige-sportomgeving/vertrouwenscontactpersoon>

Veilig sportomgeving op de site van de atletiekunie:
<https://www.atletiekunie.nl/kenniscentrum/bestuurder-en-commissielid/veilige-sportomgeving>

Informatie over het meldpunt grensoverschrijdend gedrag:
<https://www.atletiekunie.nl/kenniscentrum/bestuurder-en-commissielid/veilige-sportomgeving/grensoverschrijdend-gedrag/meldpunt>

Gedrageregels voor begeleiders:
<https://www.atletiekunie.nl/sites/default/files/userfiles/Atletiekunie/Kenniscentrum/Gedrageregels%20begeleiders%20in%20de%20sport.pdf>

Gedrageregels voor sporters onderling:
<https://www.atletiekunie.nl/sites/default/files/userfiles/Atletiekunie/Kenniscentrum/Gedrageregels%20sporters.pdf>

Infographic wat te doen bij melding van (een vermoeden van) seksuele intimidatie:
<https://www.atletiekunie.nl/sites/default/files/userfiles/Kenniscentrum/Bestuurder-commissielid/Veiligvertrouwdspporten/Infographic%20NOCNSF%20Sexuele%20Intimidatie.pdf>

Centrum Veilige Sport Nederland: <https://centrumveiligesport.nl>

Het Instituut Sportrechtspraak: <http://www.instituutsportrechtspraak.nl/>